

A Magyar Szó Sajtó- és Nyomdamúzeum: a múlt, a jelen és a jövő találkozása

Aki belép a tavaly decemberben megnyílt vajdasági *Magyar Szó Sajtó- és Nyomdamúzeumba*, egy rendkívüli, több nemzedéken átívelő történetben találja magát. Ez a tér 1944-től napjainkig kíséri végig a vajdasági magyar közösség egyetlen, fennállásának 81. évfordulóját ünneplő napilapjának útját, miközben bemutatja a lap fejlődéstörténetét, a szerkesztőségek létrejöttétől kezdve a nyomda alapításáig és az aktuális működésig. A múzeum nem csupán egy történeti kiállítás: egy identitásképző tér, ahol a látogatók saját élményeiken keresztül érthetik meg a sajtó, a nyomdászat és a közösségi élet összefonódását.

A falakon végigkövethetjük, hogyan vált egy háború utáni, szerény vállalkásból a régió egyik legfontosabb közösségi intézményévé. A korai szerkesztőségek fotói, a régi nyomdagépek, a korabeli újságoldalak, valamint személyes történetek idézik meg a múltat, amikor egy-egy lapszám elkészítése emberfeletti erőfeszítést igényelt. Az ólombetűk korából megmaradt eszközök a precíz fizikai munka tárgyi bizonyítékai, melyekhez a látogató testközelből érhet, tapintással is megtapasztalva a múltat.

A Magyar Szó Sajtó- és Nyomdamúzeum kijelöli azt az irányt, amerre a jövőben halad: nyitottság, közösségi kapcsolódás és fejlődés. A tér minden korosztály számára tartogat felfedeznivalót, az ólombetű érdes tapintásától kezdve a régi lapszámok és a gyereksarok színes kavalkádjáig. A múzeum egyszerre tiszteleg a hagyományok előtt és demonstrálja, hogy a papíralapú újság története nem lezárt fejezet, hanem folyamatosan élő, fejlődő közösségi történet, melynek minden olvasó és munkatárs a része. A látogató belépve a közösség tör-

ténetébe, átélheti azt a világot, ahol generációk dolgoztak azért, hogy a magyar szó mindennap eljusson az olvasókhoz. A múzeum megnyitása új korszakot hozott a Magyar Szó életébe.

A láthatatlan idegvezető

A múzeum egyik legkülönlegesebb eleme, hogy a padló is „beszél”. A járófelületre írt gondolatok és a korábbi munkatársakkal készült interjúkból származó idézetek iránytűként szolgálnak, mintha a múlt újságírói kézenfogva vezetnék a látogatót a történelem és a szerkesztőségi élet útján. Láthatatlan idegvezetőként beszélnek a lap küldetéséről, történelmi felelősségéről, amely a kezdetektől a régió magyar közösségének egyik legfontosabb fórumává tette a napilapot.

Dicsőségpolc

A bejáratnál elismerések sorakoznak: plakettek, díjak, serlegek, amelyeket a szerkesztőség, a nyomda és a munkatársak kaptak az évek során. Látható a Külhoni Magyarságért díj, amelyet a Magyar Szó 70. évfordulóján kapott, valamint a Vajdasági Magyar Újságírók Egyesülete által odaítélt Médiadíj a 80 éves lap tiszteletére. A polcon helyet kaptak Újvidék város oklevelei, a Dél-bácskai Regionális Gazdasági Kamara elismerései, valamint sportújságírók serlegei. Minden díj történetet mesél el, az összefogás, a közösségi elköteleződés és a generációkon átívelő munka jelképeként.

Évtizedek ösvénye

Az idővonal a Szabad Vajdaság (a Magyar Szó elődje) első számától napjainkig kalauzolja a látogatót. A falon 1944-től minden fontos mérföldkő látható: a szerkesztőségek létrejötte, a lap fejlődési szakaszai,

”

A Magyar Szó Sajtó- és Nyomdamúzeum minden korosztálynak szól: kutatóknak, diákoknak, óvodásoknak

a nyomda megalapítása, valamint a múzeum megnyitása. A látogató felfedezheti, mikor váltották a logót pirosra, mikor érte el a legnagyobb példányszámot, és mikor indultak gyermeklapok. A különleges címlapok sorában kirajzolódnak a szerkesztőség küzdelmei, örömteli pillanatai, valamint a fejlődés és értékrend mérföldkövei.

Klaviatúrák kattogásának kulisszái

Az idővonal alatti polcokon a látogató a lap mindennapi „fegyvereivel” ismerkedhet: régi írógépek, diktafonok, jegyzetelő eszközök és szerkesztői kiegészítők mutatják az újságírók munkáját. Külön figyelmet érdemel Majtényi Mihály legendás írógépe, amelyen a lap első cikkeinek vázlatai és kéziratai születtek. A diktafonok, magnefonok sora a terepi riportok kezdetét idézik, és demonstrálják, hogyan alakította át a technika az újságírást.

Történelmet őrző kattintások

A fotózás történetét bemutató rész az analóg gépektől a digitális korszakig követi a képek útját. A hetvenes évek laboratóriumi

munkája és a 2002-es digitális átállítás bemutatja a technikai fejlődést. A kiállított tárgyak a múlt lassan eltűnő világát idézik. Egy másik kabin fotófülkéje révén a látogatók saját képpel gazdagodhatnak, amelyet haza is vihetnek.

Örökség a vetítővászonon

A múzeum mozijában rövidfilmek mutatják be a lap történetét, mellékleteit, a vállalati beruházásokat és a nyomda fejlődését. A terem otthonos, meghitt, de valódi moziélményt nyújt.

A tudás polca

A könyvfal régi köteteket, Magyar Szó-könyveket és Magyar Szó-naptárakat mutat be. Az évente, a szerkesztőség teljes csapata által összeállított könyvnaplók gyűjtői értékűek, és a vajdasági magyar közösség megőrzésre érdemes történeteit tartalmazzák.

Hírtükör

A tükrös terem az állandó tárlat egyik legvonzóbb tere, ahol a falakat tükrök borítják, köztük régi lapszámok replikái lógnak. Az újságlabirintusban a látogató kíválszthatja a neki leginkább tetsző lapszámot, kikeresheti a számára érdekesnek tűnő írást, fotót vagy reklámot. A végtelennek ható térnek szimbolikája van, a sokszorozódó felületek a nyilvánosság táguló terét jelképezik, üzenete, hogy a sajtó története nem egyetlen narratíva, hanem megszámlálhatatlan nézőpont tükröződése.

Nyomdagépek birodalmában

A kiállítás ipartörténeti értékű nyomda-

gépeket, tördelőeszközöket és mérőműszereket mutat be. A látogató megismerheti a kézi szedés és betűformálás műhelytitkait, a filmek előkészítését, a kész oldal összeállítását, a levilágítást és a nyomólemezek beállítását.

Kapszulába zárt idő

A nyitás napján elhelyezett időkapszulában üzenet és aznapi lapszám került, amely a jövő generációinak szól. Üzenet ez a folyamatos jelenlétről és közösségi elköteleződésről.

Meseműhely

A gyermeksarokban a Mézeskalács és Jó Pajtás gyermeklapok ikonikus mesealakjai várják a kicsiket. A sarok játékosá teszi a múzeumlátogatást, bemutatva a lapok generációkat összekötő szerepét.

Apró képek nagy útjai

A bélyegfal a nyomda bélyeggyártásának történetét, művészetét és diplomáciáját mutatja be. Filatéliai szempontból is különleges gyűjteményről van szó, hisz a látogatók betekintést nyerhetnek azokba a nemzetközi, kulturális és baráti kapcsolatokba, amelyek az elmúlt évtizedekben meghatározták a régió helyét a világban.

Interaktív kapu

A digitális érintőképernyőkön a látogatók végigbongészhatnak a szerkesztőségek történetét, valamint a kiállított bélyegek, nyomdagépek, segédeszközök részletes leírását. Puzzle-játékok és kvíz segítik a játékos tanulást, a vendégkönyv pedig ugyanitt interaktív formában várja a látogatók visszajelzéseit.

A Magyar Szó Sajtó- és Nyomdamúzeum minden korosztálynak szól: kutatóknak, diákoknak, óvodásoknak. A múzeum meglátogatása után mindenki másként lapozza, olvassa majd a Magyar Szót, gazdagabban, történelmi kontextusban és személyes élménnyel felvértezve.

